

INFORME PRELIMINAR D'IMPACTE DE GÈNERE

AVANTPROJECTE D'ORDENANÇA REGULADORA DE L'ADMINISTRACIÓ ELECTRÒNICA

07PIG/2018

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	2
1. IDENTIFICACIÓ I DESCRIPCIÓ DE LA NORMA	3
2. VINCULACIÓ AMB OBJECTIUS PROGRAMÀTICS I DISPOSICIONS NORMATIVES EN MATÈRIA D'IGUALTAT DE GÈNERE	3
2.1. Vinculació amb objectius del Pla per la Justícia de gènere 2016-2020 i les polítiques de l'Ajuntament de Barcelona.....	3
2.2. Disposicions normatives en matèria d'igualtat de gènere i administració electrònica.	4
3. ANÀLISI D'ASPECTES FORMALS I METODOLÒGICS.....	4
3.1. Llenguatge no sexista.	4
3.2. Participació de grups de dones o feministes en l'elaboració del projecte.....	5
4. ANÀLISI D'IMPACTE DE GÈNERE	6
4.1. Diagnòstic sobre l'àmbit d'actuació.	6
4.2. Anàlisi de la incorporació de la perspectiva de gènere en el projecte.	7
4.3. Previsió de resultats.	7
5. VALORACIÓ GLOBAL DE L'IMPACTE DE GÈNERE	8
6. PROPOSTES DE MODIFICACIÓ I RECOMANACIONS.....	8
6.1. Propostes de millora en la formulació de la norma.	8
6.2. Propostes d'elements a introduir per a millorar l'aplicació de la norma.....	9

INTRODUCCIÓ

El present document és un **Informe Preliminar** d'Impacte de Gènere (IPIG d'ara endavant) de *l'Avantprojecte d'ordenança reguladora de l'administració electrònica*. **Abans de l'aprovació de la norma pel Consell Municipal s'haurà d'emetre l'Informe d'Impacte de Gènere que respon a les Directrius per a l'elaboració de les normes municipals.**

Els IIG analitzen les necessitats pràctiques d'ambdós sexes, les obligacions relacionades amb la vida quotidiana, les diferents situacions de partida i els potencials efectes diferencials que es poden derivar de l'aplicació de les propostes polítiques (Institut Català de les Dones, 2015). Així, és un document que acompanya els projectes normatius i de polítiques públiques, i en el qual es fa una avaluació *prospectiva* (és a dir, prèvia i estimada) del seu impacte en funció del gènere, amb objecte d'identificar i prevenir la producció, manteniment o increment de les desigualtats de gènere, tot realitzant propostes de modificació del projecte.

Tal i com estableix l'article 15 de la *Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes*, els poders públics han d'incorporar la igualtat de dones i homes com a principi d'actuació transversal, i integrar-la de manera activa en l'adopció i execució de les disposicions normatives, en la definició i la planificació pressupostària de les polítiques públiques en tots els àmbits i en el desenvolupament del conjunt de totes les activitats.

L'aplicació d'aquest mandat queda recollit en l'àmbit local en les **Directrius per a l'elaboració de les normes municipals** adoptades per acord de Comissió de Govern de l'Ajuntament de Barcelona el 15 d'abril de 2014. En concret, l'article 140 estableix que tot projecte normatiu s'ha d'acompanyar amb una memòria d'avaluació de l'impacte normatiu, o d'antecedents. Aquesta memòria ha d'integrar una **anàlisi d'impacte de gènere**, en la qual s'avaluen *els resultats que es puguin derivar de l'aprovació del projecte des de la perspectiva de l'eliminació de desigualtats i de la seva contribució a la consecució dels objectius d'igualtat d'oportunitats i de tracte entre dones i homes* (d).

L'Ajuntament de Barcelona ha elaborat una **metodologia** que permet realitzar una anàlisi sistemàtica de la normativa municipal des del punt de vista de l'impacte de gènere. Aquesta metodologia segueix les directrius de la Generalitat de Catalunya (Institut Català de les Dones), així com d'organismes internacionals (Comissió Europea) i es basa en l'anàlisi de:

- El resultat o efecte que té la normativa sobre dones i homes;
- Les possibilitats que la normativa ofereix com a eina per a acabar amb les desigualtats de gènere, o bé el risc que contribueixi a perpetuar-les i/o a aprofundir-les.

1. IDENTIFICACIÓ I DESCRIPCIÓ DE LA NORMA

Nom: Avantprojecte d'ordenança reguladora de l'administració electrònica.

Categoria: Ordenança.

Òrgan responsable: Secretaria General.

Finalitats:

- a) Reforçar els drets i facilitar el compliment dels deures que han de regir les relacions per mitjans electrònics de la ciutadania amb el sector públic municipal de Barcelona.
- b) Ampliar els principis generals per al desenvolupament de l'administració electrònica, la transparència i la participació per mitjans electrònics en l'àmbit del sector públic municipal de Barcelona.
- c) Incorporar als procediments administratius les millores que aporta l'ús de mitjans electrònics.
- d) Establir un model de gestió pública basat en l'ús eficient de les dades i els mitjans tecnològics del sector públic municipal, amb la vocació de reduir les càrregues administratives que pesen sobre les persones i les empreses.

Població destinatària: Tal i com s'estableix a l'article 3, l'àmbit d'aplicació subjectiu de l'ordenança és:

- a) La pròpia administració municipal.
- b) Les entitats de dret privat vinculades o dependents de l'Ajuntament de Barcelona.
- c) Les empreses prestadores o concessionàries de serveis públics municipals.
- d) A la ciutadania en general (persones físiques, jurídiques i entitats sense personalitat jurídica).

2. VINCULACIÓ AMB OBJECTIUS PROGRAMÀTICS I DISPOSICIONS NORMATIVES EN MATÈRIA D'IGUALTAT DE GÈNERE

2.1. Vinculació amb objectius del Pla per la Justícia de gènere 2016-2020 i les polítiques de l'Ajuntament de Barcelona.

Si bé el *Pla per la Justícia de Gènere (2016-2020)* no fa referència explícita a l'administració electrònica sí que, en el seu àmbit "Participació política, social i tecnològica", estableix els següents objectius en matèria d'accés a les tecnologies de la informació i la comunicació des d'una perspectiva de gènere:

- Potenciar la participació social, política i tecnològica de les dones atenent a la seva diversitat.
- Garantir l'accés i la qualitat de la participació de les dones a les institucions locals.

A més, el Pla per la Justícia de Gènere parteix de la necessitat d'impulsar polítiques que garanteixin l'**accessibilitat universal**. És a dir, que tendeixin a construir, tant física com funcionalment, entorns i serveis dissenyats per a tothom entenent que això suposa un benefici per a la societat com a conjunt ja que totes les persones som susceptibles en algun moment de la vida de tenir limitacions o condicionants. Per tant, l'accessibilitat universal garanteix la construcció d'una societat plural, on les múltiples necessitats es prenen en consideració, on la norma és la interdependència, i on l'objectiu és la defensa de drets i d'oportunitats.

2.2. Disposicions normatives en matèria d'igualtat de gènere i administració electrònica.

No s'han identificat disposicions normatives concretes sobre igualtat de gènere i administració electrònica.

Amb tot, alguns articles de la *Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes*, sí que fan referència a l'accés a les tecnologies de la informació i la comunicació des d'una perspectiva de gènere:

- L'article 26.1 fixa que els poders públics (...) han de promoure accions per a afavorir la implantació de les noves tecnologies a partir de criteris d'igualtat, i han de fomentar la participació de les dones en la construcció de la societat de la informació i del coneixement.
- Així mateix, el seu punt 2, estableix que en els projectes desenvolupats en l'àmbit de les tecnologies de la informació i la comunicació finançats totalment o parcialment pels poders públics de Catalunya, s'ha de garantir que el llenguatge i els continguts no siguin sexistes.
- Per últim, a l'article 27 la llei obliga als poders públics a treballar per facilitar l'accés de les dones i de les entitats que defensen els drets de les dones a l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, amb mesures i programes de formació que eradiquin les barreres que dificulten l'ús en igualtat de condicions dels recursos tecnològics, amb una atenció especial als col·lectius en risc d'exclusió social. Així mateix es preveu que en aquest àmbit les administracions públiques han d'incorporar l'objectiu de la igualtat efectiva de dones i homes en les polítiques de promoció i d'inclusió digital.

3. ANÀLISI D'ASPECTES FORMALS I METODOLÒGICS

La present secció es centra en l'anàlisi dels aspectes formals i metodològics del projecte normatiu: 1) el llenguatge usat en el text de *l'Avantprojecte d'ordenança reguladora de l'administració electrònica*; i 2) l'existència d'espais de participació ciutadana que incorporin la veu de les dones en el projecte.

3.1. Llenguatge no sexista.

Pel que fa a l'ús no sexista del llenguatge, a les *Directrius per a l'elaboració de normes municipals (2015)* s'indica el següent:

Directriu 122. Llenguatge no sexista.

S'ha d'eliminar qualsevol discriminació per raó de sexe, ja que és un principi d'actuació dels poders públics la implantació d'un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment en la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques, de conformitat amb l'article 14.11 de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

És per això que s'han de substituir expressions com "l'interessat" per "la persona interessada" o "els afectats" per "les persones afectades". En el cas en què no es pugui fer aquesta perífrasi, cal intentar buscar fórmules del tipus "el o la", o "la o el", com per exemple "el o la qui subscriu" o "l'alumne o l'alumna", o genèriques com ara "el personal d'infermeria" en lloc de "l'/la infermer/a", "la ciutadania" en compte de "el ciutadà i la ciutadana".

En aquest aspecte, s'ha de tenir en compte la proposta de criteris lingüístics elaborada per l'Institut Català de les Dones i la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya (Marcar les diferències: la representació de dones i homes a la llengua, 2005).

Directriu 123. Criteris específics per a utilitzar un llenguatge no sexista.

En la utilització d'un llenguatge no sexista, cal tenir en compte especialment aquests criteris:

a) Quan fem servir denominacions dobles, en masculí i en femení, cal utilitzar els determinants (el, la, els, les) sense formes abreujades (el/la, l'/la, les/els, la/el, etc.), atès que en tractar-se de textos normatius d'una certa extensió podria dificultar la comprensió i entrebanca la lectura. Aquestes formes abreujades poden ser útils en textos curts i de tipus esquemàtic, com ara notes, taules, etc.

b) Cal utilitzar paraules genèriques que incloguin a dones i homes, sobretot quan predomina la referència a un conjunt que inclou un nombre indeterminat de persones: les víctimes, les persones, la població, el jovent, la infància, la ciutadania, l'alumnat, etc.

c) En el cas que es tracti de referències a les funcions o el càrrec, que poden ser exercits indistintament per dones i homes, cal utilitzar el genèric corresponent: la secretaria, la gerència, la presidència, la prefectura, etc.. Pel que fa a les paraules "membres" o "vocals", atès que són noms comuns o indistints quant al gènere, cal utilitzar-la amb ambdós gèneres: "les i els membres", "les membres i els membres", "els i les vocals", "els vocals i les vocals", etc.

d) En el cas que s'utilitzin els termes compostos relatius a professions i càrrecs, és recomanable repetir l'adjectiu, si és variable, tant en singular com en plural (exemple: en lloc de "enginyera o enginyer agrònom", proposem "enginyera agrònoma o enginyer agrònom", "el president elegit o la presidenta elegida"). Aquesta repetició no és necessària si l'adjectiu és invariable (exemple: en lloc de "director general o directora general", proposem "director o directora general").

e) Cal evitar la inserció d'una disposició que expressi que l'ús del masculí és genèric i que inclou tant els homes com les dones, o bé que es fa per no allargar el text.

f) Cal evitar començar un text normatiu amb llenguatge no sexista i després abandonar-lo tot seguit.

S'observa una bona adequació al que estableixen les Directrius en la formulació de l'Avantprojecte d'ordenança reguladora de l'administració electrònica. Amb tot, s'han identificat encara alguns usos del masculí genèric. Per exemple: Article 2, punt b, "als ciutadans"; i article 14, apartat 3, punt b, "del ciutadà".

3.2. Participació de grups de dones o feministes en l'elaboració del projecte.

Les Directrius per a l'elaboració de les normes municipals, -que comprenen les directrius de tècnica normativa i les directrius sobre la tramitació de l'expedient per a l'aprovació de les ordenances, els reglaments i els decrets (2015)-, a l'article 141 tenen en compte la importància

de la participació ciutadana en l'elaboració de normativa municipal. I en aquesta línia, el que interessa avaluar des del punt de vista de l'impacte de gènere és la participació femenina; és a dir, si s'ha tingut en compte la veu de les dones en el disseny de la norma.

A banda, cal tenir en compte que, segons l'article 37 del *Reglament de Participació Ciutadana*, s'han d'impulsar de manera preceptiva processos participatius desenvolupats amb ocasió de l'aprovació d'ordenances i reglaments municipals de rellevància ciutadana especial. Amb tot, el mateix article matisa que, quan es tracti d'una modificació puntual o d'abast limitat d'ordenances i reglaments, no serà preceptiu impulsar el procés participatiu.

En aquest marc, **no ens consta que hagi existit cap procés participatiu que hagi contemplat la perspectiva de gènere ni espai específic per la participació de les dones en la formulació de l'Avantprojecte d'ordenança reguladora de l'administració electrònica.**

4. ANÀLISI D'IMPACTE DE GÈNERE

4.1. Diagnòstic sobre l'àmbit d'actuació.

Per tal d'incorporar la perspectiva de gènere en la formulació de l'Avantprojecte d'ordenança reguladora de l'administració electrònica, cal fer una referència explícita a la situació de les dones/homes en l'àmbit d'intervenció de la present norma.

En aquest sentit, és important explicar que **no s'han localitzat dades que facin referència a eventuais desigualtats de gènere en l'àmbit de l'administració electrònica.** En aquest sentit, els escassos informes avaluadors¹ que s'han identificat no segregaven les dades per sexe ni realitzen cap anàlisi des de la perspectiva de gènere.

Amb tot, tal i com es recull a la diagnosi del Pla per la Justícia de Gènere, en el seu àmbit "Participació política, social i tecnològica", pel que fa a **l'ús de les TIC, existeix una bretxa digital de gènere.** No es disposa de dades corresponents a Barcelona, però en l'àmbit estatal, el 2014 hi havia una bretxa digital de gènere del 4,1 en l'ús de l'ordinador, una bretxa del 3,4 en l'ús d'Internet, del 4,4 en l'ús freqüent d'Internet i del 5,1 en les compres per Internet. Aquesta bretxa digital de gènere és un greuge per als drets de les dones en tant que limita l'accés a la informació i, de retruc, a la participació social i política.

¹ Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas y Observatorio de Administración Electrónica: *Midiendo el uso de la Administración Electrónica. La clave para evaluar resultados de eficiencia.* Disponible a:

https://administracionelectronica.gob.es/pae/Home/dam/jcr:a3be202b-d70a-4c42-be3e-b80501e1b73d/Evaluando_el_uso_eAdministracion_1.0.pdf

Observatorio de Administración Electrónica: *Las Tecnologías de la Información y las Comunicaciones en la Administración del Estado · REINA 2017.* Disponible a:

https://administracionelectronica.gob.es/pae/Home/dam/jcr:6da3c6f2-592c-4d81-b823-3002d15fff6d/REINA-2017_PDF_informe.pdf

Observatorio de Administración Electrónica: *Las Tecnologías de la Información y las Comunicaciones en las Administraciones Públicas · IRIA 2016.* Disponible a:

https://administracionelectronica.gob.es/pae/Home/dam/jcr:dffaa356d-bc55-42e3-ab42-f7568266e170/2016_IRIA-2016_PDF_informe.pdf

I l'existència d'aquesta bretxa queda plenament identificada a l'estudi *Movimiento feminista y gobierno de la Ciudad, metodología para la transversalidad participativa*², que detecta les **escasses competències digitals d'un segment específic d'entitats de dones i/o feministes de la ciutat.**

4.2. Anàlisi de la incorporació de la perspectiva de gènere en el projecte.

L'*Avantprojecte d'ordenança reguladora de l'administració electrònica* no contempla l'obligació generalitzada de les persones físiques a relacionar-se electrònicament amb l'administració. És a dir, tenen aquesta obligació les persones jurídiques, les entitats, els/les professionals que realitzen alguna activitat per la qual es requereixi aquesta relació de forma expressa, els/les mandataris/àries d'altres persones, etc.

Fent una anàlisi del seu contingut des de la perspectiva de gènere, s'observa que aquest **no incorpora cap consideració relativa a la necessitat de promoure la igualtat i l'accessibilitat a l'administració electrònica, reconèixer o pal·liar la bretxa digital de gènere i/o incentivar la vinculació de les dones a aquesta.**

En aquest sentit, les úniques disposicions que s'identifiquen que podrien anar en aquesta línia són:

- La creació de les Oficines d'assistència en matèria de registres (article 14); i
- La possibilitat que l'administració ofereixi serveis de suport i assistència a les persones i entitats que estiguin obligades a relacionar-se a través de mitjans electrònics amb l'administració municipal.

Amb tot, en el primer cas la norma no explica on seran ni com funcionaran aquestes oficines. En el segon cas, és una mera possibilitat que no crea obligació per part de l'administració i no planteja cap estratègia de capacitació que pugui tenir un caràcter més estructural.

El projecte **tampoc fa referència a les característiques de les informacions i els serveis electrònics en termes de reproducció dels estereotips de gènere i la lluita contra el sexisme en la comunicació amb la ciutadania.**

4.3. Previsió de resultats.

L'avaluació d'impacte de gènere pretén fer visible que les normes i polítiques públiques no són neutres al gènere i que poden tenir un impacte diferent en dones i homes, tot i que aquesta conseqüència no estigués prevista ni es desitjés. Sovint es considera que les normes són neutres respecte al gènere perquè s'han dissenyat pensant en el benefici de la població en el seu conjunt i, per tant, de forma igual per a totes les persones, sense fer distincions entre dones i homes. No obstant això, tractar igual a qui parteix d'una situació de desigualtat equival, a la pràctica, a la perpetuació de tals desigualtats, que és el que ocorre si no es tenen

² Disponible a:

<https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/bitstream/11703/106892/1/TransversalitatParticipativaMaquetatCAT.pdf>

en compte les desigualtats de gènere existents en la posició econòmica, política i social de dones i homes. Per això, precisament, les polítiques pensades cap a la població en general no solen ser neutres, sinó cegues pel que fa al gènere.³

Tenint en compte el que s'ha assenyalat a l'apartat anterior, l'aplicació de les mesures que preveu l'*Avantprojecte d'ordenança reguladora de l'administració electrònica* no generaran cap resultat que alteri la situació de partida entre homes i dones descrita a l'apartat 4.1.

Per això, **es realitzen una sèrie de propostes (veure apartat 6), per tal que la norma millori la incorporació de la perspectiva de gènere.**

5. VALORACIÓ GLOBAL DE L'IMPACTE DE GÈNERE

A partir de l'anàlisi de la incidència de la norma en el desenvolupament de la igualtat de dones i homes en el seu àmbit d'aplicació, així com de la seva contribució als objectius de les polítiques d'igualtat, **l'impacte de gènere de l'aplicació de l'*Avantprojecte d'ordenança reguladora de l'administració electrònica* es determinarà un cop l'òrgan responsable valori la incorporació de les recomanacions especificades en aquest informe.**

Per això es suggereix modificar alguns elements que es detallen en el següent apartat.

6. PROPOSTES DE MODIFICACIÓ I RECOMANACIONS

Aquest últim apartat és un recull de les modificacions i propostes que es proposa introduir, ja sigui en la formulació de la norma o en la seva aplicació, amb la finalitat de reforçar els impactes positius des de la perspectiva de gènere.

6.1. Propostes de millora en la formulació de la norma.

- Si bé s'observa una cuidada formulació del text de l'*Avantprojecte d'ordenança reguladora de l'administració electrònica* per adequar-lo als criteris de llenguatge inclusiu des de la perspectiva de gènere, **es recomana realitzar una darrera revisió** per eliminar algunes expressions que s'han localitzat que parteixen de l'ús del masculí genèric.
- En cas que s'endegui un procés de participació ciutadana, es considera essencial vetllar perquè aquest incorpori les veus, demandes i necessitats de les dones segons s'estableix en el *Reglament de Participació Ciutadana*.

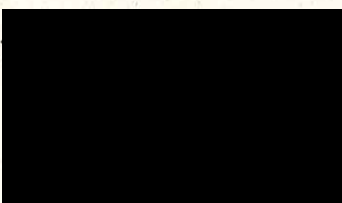
³ Emakunde (2013) *Guía para la elaboración de informes de impacto de género*:
http://www.emakunde.euskadi.eus/contenidos/informacion/pub_guias/es_emakunde/adjuntos/26.guia.para.la.elaboracion.de.informes.de.impacto.de.genero.pdf

6.2. Propostes d'elements a introduir per a millorar l'aplicació de la norma.

- **INCORPORAR EL PRINCIPI D'IGUALTAT I ACCESSIBILITAT.** Es proposa incorporar-los com a principis generals de l'*Avantprojecte d'ordenança reguladora de l'administració electrònica*, fent referència a la necessitat que l'administració electrònica, la seva implantació i continguts, promoguin la igualtat de gènere i la plena accessibilitat per part del conjunt de la ciutadania.
- **SUPORT I ASSISTÈNCIA A PERSONES I ENTITATS OBLIGADES.** En coherència amb els principis anteriors, es planteja la necessitat que el projecte normatiu contempli l'obligació de l'administració d'oferir serveis de capacitació, suport i assistència a les persones i entitats que estiguin obligades a relacionar-se a través de mitjans electrònics amb l'administració municipal. En cas que s'ampliï el ventall de persones físiques i jurídiques obligades, possibilitat prevista a l'article 9, la norma haurà de contemplar mecanismes per ampliar també els serveis de capacitació, suport i assistència previstos.
- **AFEGIR LA NECESSITAT QUE LA INFORMACIÓ ESTIGUI FORMULADA A PARTIR DELS CRITERIS DE COMUNICACIÓ INCLUSIVA DES DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE.** Tant al punt g dels principis generals (article 5, que descriu com ha de ser la informació) com a l'article 11 del portal d'internet, es proposa afegir que la informació pública que es difon ha de ser inclusiva des de la perspectiva de gènere i, per tant, no pot reproduir rols i estereotips de gènere i ha d'utilitzar un llenguatge que no invisibilitzi les dones.
- **PREVEURE UN SEGUIMENT DE L'APLICACIÓ DE LA NORMA QUE SEGREGUI DADES PER SEXE I LES ANALITZI DES DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE.** Per a poder tenir un major coneixement de l'impacte real de la implantació i l'ús de l'administració electrònica caldria incorporar un sistema de seguiment i avaluació de la implantació de la norma que contempli la segregació de dades per sexe i que aquestes es treballin des d'una perspectiva de gènere. Es proposa que aquesta proposta de millora s'inclouï en la *Disposició final primera. Desplegament de l'ordenança*.

Aquest informe d'impacte de gènere ha estat elaborat per l'equip del Departament de Transversalitat de Gènere i el CIRD – Centre per la Igualtat i Recursos per a les Dones.

Cap del Departament de Transversalitat de Gènere

Barcelona, 2 de juliol de 2018